

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs V. Vtrum filius Dei naturam humanam assumere debuerint in
omnibus indiuiduis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

perceperint, ea perperam interpretantur. Vt igitur eniteat perspicua veritas & appareat sensus dictorum Cai. & concilienter opiniones, quæ videntur esse discordes. *Notandum est primò ex D. Th. & Cai. 1. p. q. 13. a. 9. & de ente, & essentia, cap. 5. naturam aliquam dupliciter esse communicabilem: Vno modo secundum rem: huius autem communicabilitatis fundamentum est inuentio illius naturæ in multis in actu simultaneo, vt videre est in humana natura, aut actu successiuo vt dicitur de Foenice, aut in potentia tantum vt domus mille angularum, quæ fortasse nunquam edificabitur: Alio modo aliquid est communicabile secundum rationem tantum: hæc verò communicabilitas fundamentum habet in modo intelligendi nostri intellectus; quia nimirum intellectus noster res immateriales intelligit ad modum rerum materialium abstrahendo eas ab omni singularitate: Gabrielem enim intelligit, non vt est hoc suppositum singulare, sed vt natura quædam est specifica abstrahens ab hic & nunc & ab omni singularitate: ac proinde, quatenus secundum rationem communis est & vniuersalis, & de multis eiusdem rationis indiuiduis prædicabilis, vt locis notatis explicat optimè Caiet. *Differunt autem hæc duæ communicabilitates seu communitates: primò quòd prima est communicabilitas siue communitas simpliciter & absolute dicta: secunda verò non est communicabilitas siue communitas nisi secundum quid; quia nullum habet in re fundamentum sicut prima; sed in solo fundatur intellectus humani modo intelligendi. Secundo differunt; quia si natura primo modo communicabilis subsisteret, esset sola natura; & idèd propriè esset abstracta subsistens ad modum naturæ communis & vniuersalis; quoniam ex sui natura communicabilis est pluribus: natura verò secundo tantum modo communicabilis, puta natura Gabrielis est naturaliter abstracta subsistens; quoniam vt ait S. D. in secundo contra gent. cap. 93. substantiæ separatae sunt quædam quidditates subsistentes: sed non est abstracta subsistens; per modum naturæ communis; quia cum ex se sit hæc, repugnat ex sui natura communicabilitati, sed est abstracta per modum naturæ illimitatæ ac infinitæ secundum quid, omnem specificæ suæ perfectionis gradum & modum possibilem in se comprehendens; & consequenter vt modum habens indiuiduæ ac minimè participatæ naturæ. Ex hac sequitur tertia differentia, quòd natura primo modo communicabilis non subsisteret in persona suæ quidditati conformi, quæ scilicet esset eiusdem rationis cum fjs, in quibus nunc actu multiplicatà subsistit: natura verò secundo modo communicabilis subsistit in persona suæ quidditati conformi, quæ scilicet apta nata est spiritali naturæ conuenire. Quarta differentia est, quòd impossibile est naturam primo modo communicabilem per se subsistere, quia duo sequerentur opposita, nimirum eam esse communem; quia ponitur in sua sola specifica ratione subsistens, & eam non esse communem, sed in persona determinatam (quamuis alterius rationis esset ea personalitas ab ijs, quæ naturam humanam modo terminant) subsistentem: Natura verò secundo modo communicabilis omnino singularis est, & in propria ac sibi connaturali persona subsistit. Vltima differentia est, quòd natura primo modo abstracta esset talis per essentiam propriè ac stricte loquendo: humanitas enim subsistens esset humanitas per essentiam, & albedo subsistens esset albedo per essentiam, & nihil habe-**

ret adiunctum quod non esset realiter ipsa natura: natura verò secundo modo abstracta, vt natura Gabrielis propriè & absolute loquendo non est talis per essentiam, quia multa sunt illi coniuncta, quæ non sunt idem realiter, quod ipsa natura, vt potentiæ habitus operationes personalitas & existentia; est tamen quodammodo talis per essentiam; prout scilicet esse tale per essentiam distinguitur contra esse tale limitatè & participatiuè. Videnda sunt quæ diximus in 1. p. q. 4. in Dubit. de esse subsistenti. Et q. 44. a. 1. Contr. vnica, §. Tertiò, vt eluceat. Et q. 50. a. 1. in secunda Controuerf. Vbi mentem nostram clarius explicauimus.

Ex his patet primò veritas singulorum dictorum Caiet. Nam primariò quidem intendit probare S. D. assumptionis incongruentiam: sed secundariò & in ordine ad hanc probat etiam inconuenientiam. Deinde patet etiam humanitatem sic subsistentem aliquam rationem habituram suppositi vel personæ, licet alterius rationis esset illa personalitas ab ea, quam nunc habet humanitas in indiuiduis, nec esset realiter ab ea humanitate distincta; quoniam, vt diximus, humanitas sic abstracta esset tantum humanitas, & nihil extraneum haberet adiunctum. Præterea patet ex abstractione dictæ naturæ duo sequi contradictoria: sequeretur enim eam esse in persona indiuidua; quia esset realiter subsistens; & sequeretur eam non esse in persona indiuidua; sed tantum vniuersali; quia natura esset vniuersalis, cui vt sic repugnat esse in persona particulari.

Secundò patet dicta Med. & Suar. in rei veritate non esse dictis Caiet. contraria, vt ex singulorum collatione facillè posset ostendi.

Tertiò patet sensus illius propositionis D. Tho. Contra rationem formæ communis est, vt sit in persona: intelligenda est enim de esse in persona indiuidua & determinata: hoc enim repugnat formæ communi vt communis est; quia forma communis ex eo, quod in persona est, indiuiduatur, & definit esse communis.

Postremò patet solutio argumentorum quæ ex dictis Med. & Suar. formari & produci possent contra Cai.

ARTICVLVS V.

Vtrum filius Dei naturam humanam assumere debuerit in omnibus indiuiduis.

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quòd filius Dei humanam naturam assumere debuerit in omnibus indiuiduis. Illud enim, quod prius, & per se assumptum est: est natura humana. Sed quod conuenit per se alicui naturæ, conuenit omnibus in eadem naturæ existentibus: ergo conueniens fuit: vt natura humana assumeretur à Dei Verbo in omnibus suis suppositis.

Præterea, Incarnatio diuina processit ex diuina charitate, vnde dicitur Ioann. 3. Sic Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret. Sed charitas facit, vt aliquis se communicet amicis, quantum est possibile. Possibile autem fuit Filio Dei, vt plures naturas hominum assumeret (vt supra dictum est) & eadem ratione omnes. Ergo conueniens fuit, quòd Filius Dei assumeret naturam humanam in omnibus suis suppositis.

Præterea, Sapiens operator perficit opus suum breviori via, qua potest. Sed brevior via fuisset, si omnes homines assumpti fuissent ad naturalem filiationem, quam quod per vnum filium naturalem multi in adoptionem filiorum adducantur: vt dicitur Gal. 4. Ergo bre-

go humana natura debuit à Filio Dei assumi in omnibus suppositis.

Sed contra est, quod Damasc. dicit in 3. lib. c. 11. quod Filius Dei non assumpsit humanam naturam, quæ in specie consideratur: neq. enim omnes hypostases eius assumpsit.

Respondeo dicendum, quod non fuit conueniens, quod humana natura in omnibus suis suppositis à Verbo assumeretur. Primo, quia tolleretur multitudo suppositorum humane nature, quæ est ei connaturalis. Cum enim in natura assumpta non sit considerare aliud suppositum præter personam assumptam (vt supra dictum est) si non esset humana natura, nisi assumpta, sequeretur, quod non esset, nisi vnum suppositum humane nature, quod est persona assumens. Secundo, quia hoc derogaret dignitati Filij Dei Incarnati, prout est primogenitus in multis fratribus secundum humanam naturam, sicut est primogenitus omnis creaturæ secundum diuinam: essent enim tunc oēs homines æqualis dignitatis. Tertio, quia conueniens est, quod sicut vnum suppositum diuinum est Incarnatum: ita vnam solam naturam humanam assumpserit, vt ex vtraque parte vnit as inueniatur.

Ad primum ergo dicendum, quod assumi conuenit secundum se humana natura: quia scilicet non conuenit ei ratione persone, sicut natura diuina conuenit assumere ratione persone. Non autem conuenit ei secundum se, sicut pertinet ad principia essentialia eius, vel sicut naturalis eius proprietates: per quem modum conueniret omnibus eius suppositis.

Ad secundum dicendum, quod dilectio Dei ad homines, manifestatur non solum in ipsa assumptione humane nature, sed præcipue per ea, quæ passus est in humana natura pro alijs hominibus: secundum illud Roman. 5. Commendat autem Deus suam charitatem in nobis: quia cum inimici essemus, Christus pro nobis mortuus est: quod locum non haberet, si in omnibus hominibus naturam humanam assumpsisset.

Ad tertium dicendum, quod ad breuitatem via, quam sapiens operator obseruat, pertinet, quod non faciat per multa, quod sufficienter potest fieri per vnum. Et ideo conuenientissimum fuit, quod per vnum hominem omnes alij saluarentur.

Sensus quasi.

TITVLVM explicat optimè Caietanus & declaratur etiam à D. Thom. in corpore per ea verba: si non esset humana natura, nisi assumpta.

Forma Textus.

CONCL. est: Non fuit conueniens, quod humana natura in omnibus suis suppositis à Verbo assumeretur. Probatur tripliciter. primo, quia tolleretur multitudo suppositorum humane nature, quæ est ei connaturalis; ergo. Probatur antecedens cum inclusa consequentia: Quia in natura assumpta non est considerare aliud suppositum præter personam assumptam; ergo si non esset humana natura nisi assumpta, siue assumeretur in omnibus, in diuiduis, sequeretur quod non esset, nisi vnum suppositum humane nature, quod est persona assumens. Secundo probatur concl. quia hoc derogaret dignitati Filij Incarnati; ergo. Probatur antecedens; quia tunc omnes homines essent æqualis dignitatis; ergo. Probatur hoc assumptum; quia tunc Filius Dei non esset primogenitus in multis fratribus secundum humanam naturam, sicut est primogenitus omnis creaturæ secundum diuinam. Tertio probatur concl. quia conueniens

est vt sicut vnum suppositum diuinum est incarnatum, ita vnam solam humanam naturam assumpserit; ergo. Antecedens probatur; quoniam ex vtraque parte debuit vnit as inueniri.

Expositio Textus.

MEDINA vltimam probationem in duas diuidit. Aluarez prædictis tribus probationibus quartam adiungit ex responsione ad quartum. Quibus addi posset, quinta ex autoritate Damasc. in argumento sed contra. Vide præterea, quæ circa veritatem concl. breuiter aduertit Med. & quæ circa partem illam conclus. in omnibus suis suppositis notat Vafq. sumit enim hic S. D. supposita pro naturis singularibus, vt patet ex illis verbis: si non esset humana natura, nisi assumpta: videtur autem S. D. eo modo locutus: quia nunc de facto singulares omnes nature sunt in suppositis; vel dicas, hic sumi supposita pro subiectis prædicationis. Vide etiam ea, quæ scribit Caiet. circa responsiones ad argumenta.

ARTICVLVS VI.

Vtrum conueniens fuerit, quod Filius Dei humanam naturam assumeret ex stirpe Adæ.

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens vt Filius Dei naturam humanam assumeret ex stirpe Adæ. Dicit enim Apost. ad Heb. 7. Talis decebat, vt esset nobis Pontifex segregatus à peccatoribus. Sed magis esset à peccatoribus segregatus, si non assumpsisset naturam humanam ex stirpe Adæ peccatoris. Ergo videtur, quod non debuerit de stirpe Adæ naturam humanam assumere.

Præterea, in quolibet genere principium nobilissimum est, quod est à principio. Si igitur assumere voluit humanam naturam. Magis debuit eam assumere in ipso Adam.

Præterea, Gentiles fuerunt magis peccatores, quam Iudei: vt dicit gl. ad Gal. 2. super illud. Nos natura Iudei, & non ex Gentibus peccatores. Si ergo ex peccatoribus naturam humanam assumere voluit, debuit eam magis assumere ex gentibus, quam ex stirpe Abrahæ, qui fuit iustus.

Sed contra est, quod Luc. 3. generatio Domini reducitur vsque ad Adam.

Respondeo dicendum, quod sicut Aug. dicit in 13. de Trin. c. 18. 10. 3. poterat Deus hominem aliunde suscipere, non de genere istius Adæ, qui suo peccato obligauit genus humanum: sed melius iudicauit de ipso, quod victum fuerat genere assumere hominem Deus, per quem generis humani vinceret inimicum.

Et hoc propter tria. Primo quidem, quia hoc videtur ad iustitiam pertinere, vt ille satisfaciatur, qui peccauit. Et ideo de natura per peccatum corrupta debuit assumi id, per quod satisfactio erat implenda pro tota natura. Secundo, quia hoc etiam pertinet ad maiorem hominis dignitatem, dum ex illo genere victor diaboli nascitur, quod per diabolum fuerat victum. Tertio, quia per hoc etiam Dei potentia magis ostenditur, dum de natura corrupta, & infirma assumpsit id, quod in tantam virtutem, & dignitatem est promotum.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus debuit esse à peccatoribus segregatus quantum ad culpam, quam venerat destruere: non quantum ad naturam, quam venerat saluare: secundum quam debuit per omnia fratribus assimilari, vt idem Apost. dicit ad Heb. 2. Et in hoc etiam mirabilior est eius innocentia, quod de massa peccato subiecta, natura assumpta tantam habuit puritatem.

Ad se-